

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Вагоме місце в житті кожної людини відіграє заробітна плата, яка є важливим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшення обсягів виробництва та покращення рівня життя населення і країни в цілому, оскільки саме в ній відображаються суспільно-трудова відносина сторін. Рівень заробітної плати в країні відображає її соціальний та економічний стан в повному обсязі. Згідно із трудовим законодавством України, заробітна плата-це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [1; 2].

Категорія зарплати є чутливою до змін у законодавстві, нерозривно з ними пов'язана, а тому потребує від бухгалтера постійного моніторингу та уваги щодо новацій у трудовій, господарській та податковій сферах. Постійна актуальність даного питання зумовлює вибір напрямку дослідження.

Щорічно Верховна Рада України затверджує Закон України «Про Державний бюджет» на наступний рік, яким вносить зміни до низки нормативних актів, в тому числі і що стосується нарахування, обліку і виплати заробітної плати. Тому мета дослідження – розглянути, що змінилося у 2018 році в частині оподаткування доходів працівників.

Зокрема, Законом України «Про Державний бюджет на 2018 рік» №2246-VIII[3] станом на 01 січня 2018 року збільшено мінімальну заробітну плату, яка становить 3723 гривень на місяць (у погодинному розмірі - 22,41 грн.), та прожитковий мінімум для працездатної особи – до 762 гривень. Зміна величини цих основних категорій впливає на ряд зарплатних показників, зокрема на механізм розрахунку граничних сум доходів працівників, які оподатковуються військовим збором, податком на доходи фізичних осіб (далі - ПДФО) та з яких сплачують єдиний соціальний внесок (далі - ЄСВ).

Отже, відповідно до чинного законодавства, військовий збір не зазнав жодних змін. Усі виплати, щон араховані працівникам із утриманням з них ПДФО, оподатковуються і військовим збором. Без змін залишаються і строки сплати військового збору та звітування за ним. У 2018 році нарахування та сплата військового збору залишається в розмірі 1,5 відсотка.

Ставки ПДФО, порядок визначення бази оподаткування, порядок і форма звітування, строки сплати ПДФО до бюджету залишилися незмінними. Проте змінився розмір податкової соціальної пільги (далі - ПСП), виходячи з нових соціальних стандартів. Згідно з п.169.1.1 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) податкова соціальна пільга надається для будь-якого платника податку в розмірі, що дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленому законом на 1 січня звітного податкового року [4]. Отже, у 2018 році її базовий розмір становить 881,00 грн. Відповідно до абз.1 пп.169.4.1 ПКУ податкова соціальна пільга, як і раніше, застосовується

до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує певний поріг-суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень [4]. У 2018 році цей поріг становить 2470,00грн. Граничний розмір доходу, який дає право на отримання ПСП одному з батьків у випадку та у розмірі, передбачених пп.169.1.2ПКУ, визначається як добуток порогу застосування ПСП та відповідної кількості дітей [4]. У зв'язку з новим розміром мінімальної зарплати у 2018 році мінімальна сума єдиного соціального внеску складає 819,06 грн., тобто 22 % від розміру однієї мінімальної зарплати. А максимальна сума доходу, з якого справляється єдиний соціальний внесок становить 55845,00 грн., що дорівнює 15 розмірам мінімальних заробітних плат [3]. Таким чином, важливі цифри щодо розрахунку, обліку та оподаткування заробітної плати працівників можна згрупувати у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні соціальні гарантії на 2018 рік

№ п/п	Показник	Значення, грн.	Період 2018 року
1	Мінімальна заробітна плата	3723,00	січень – грудень
2	Прожитковий мінімум для працездатної особи	1762,00	січень - червень
		1841,00	липень – листопад
		1921,00	грудень
3	Розмір звичайної податкової соціальної пільги	881,00	січень – грудень
4	Граничний розмір зарплати для отримання податкової соціальної пільги	2470,00	січень – грудень
5	Максимальний розмір доходу, з якого сплачують ЄСВ	55845,00	січень – грудень
6	Мінімальний розмір доходу, з якого сплачують ЄСВ	3723,00	січень – грудень

Отже, для кожного роботодавця важливо дотримуватися законодавства про працю і самостійно виправляти допущені раніше порушення в оплаті праці з метою уникнення штрафних санкцій з боку контролюючих органів. Посилений державний контроль за виконання вимог законодавства про працю головним чином зорієнтований на перевірку дотримання роботодавцями мінімальних трудових і соціальних гарантій. Тому одним із завдань сучасного бухгалтера є постійний моніторинг змін у законодавчій базі та приведення бухгалтерського обліку на підприємстві у відповідність до вимог чинного законодавства.

Література

1. Закон України «Про оплату праці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

2. Кодекс законів про працю України № 322-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http:// zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08).

3. Закон України «Про держбюджет України на 2018 рік» . - (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 3-4, ст.26) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19).

4. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17).

УДК 338.2

ХАУСТОВА К.М., АНТАЛОВСЬКА О.В.
Мукачівський державний університет

УПРАВЛІННЯ АДАПТАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА ДО ЗМІН У ЗОВНІШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В умовах перманентних змін у зовнішньому середовищі проблема адаптації займає одне з ключових місць в системі управління сучасних підприємств. Адаптація є складним безупинним еволюційним процесом розвитку та функціонування системи. І тільки комплексний розгляд цього процесу, системний аналіз його закономірностей і принципів дозволить визначити найбільш важливі напрямки розв'язання проблеми успішного пристосування підприємства до змін зовнішнього середовища та підвищення ефективності його господарювання.

Пошук шляхів адаптації підприємств – це напрями розвитку в різних областях їх функціонування, які забезпечують економічне зростання та ефективне функціонування в умовах конкуренції. Сьогодні для багатьох підприємств необхідна організаційна реструктуризація для перетворення виробничих комплексів у гнучкі структури з широким асортиментом товарної продукції, які зможуть швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Реалізація організаційної перебудови функціонування підприємств забезпечується шляхом:

- об'єднання учасників єдиного технологічного процесу в бізнес одиниці, які відповідають за рівень витрат та якість виготовленої продукції (вітчизняний досвід – науково-виробничі об'єднання);
- укрупнення відділів заводууправління (наприклад, об'єднання відділів маркетингу, постачання та збуту у відділ логістики);
- оновлення та перенавчання кадрів [3].

Сучасне підприємство підпадає під вплив значної кількості зовнішніх факторів, але не всі вони призводять до його реструктуризації. Ю.М.Чернявський [2, с. 12] виокремлює декілька груп таких факторів:

- державне регулювання – цілі і пріоритети економічного розвитку, управління державною і комунальною власністю, антимонопольне, приватизаційне і податкове законодавство;
- галузеве конкурентне середовище – стан платоспроможного попиту на продукцію, стан галузі підприємства, наявність і стан конкурентів;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>